

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

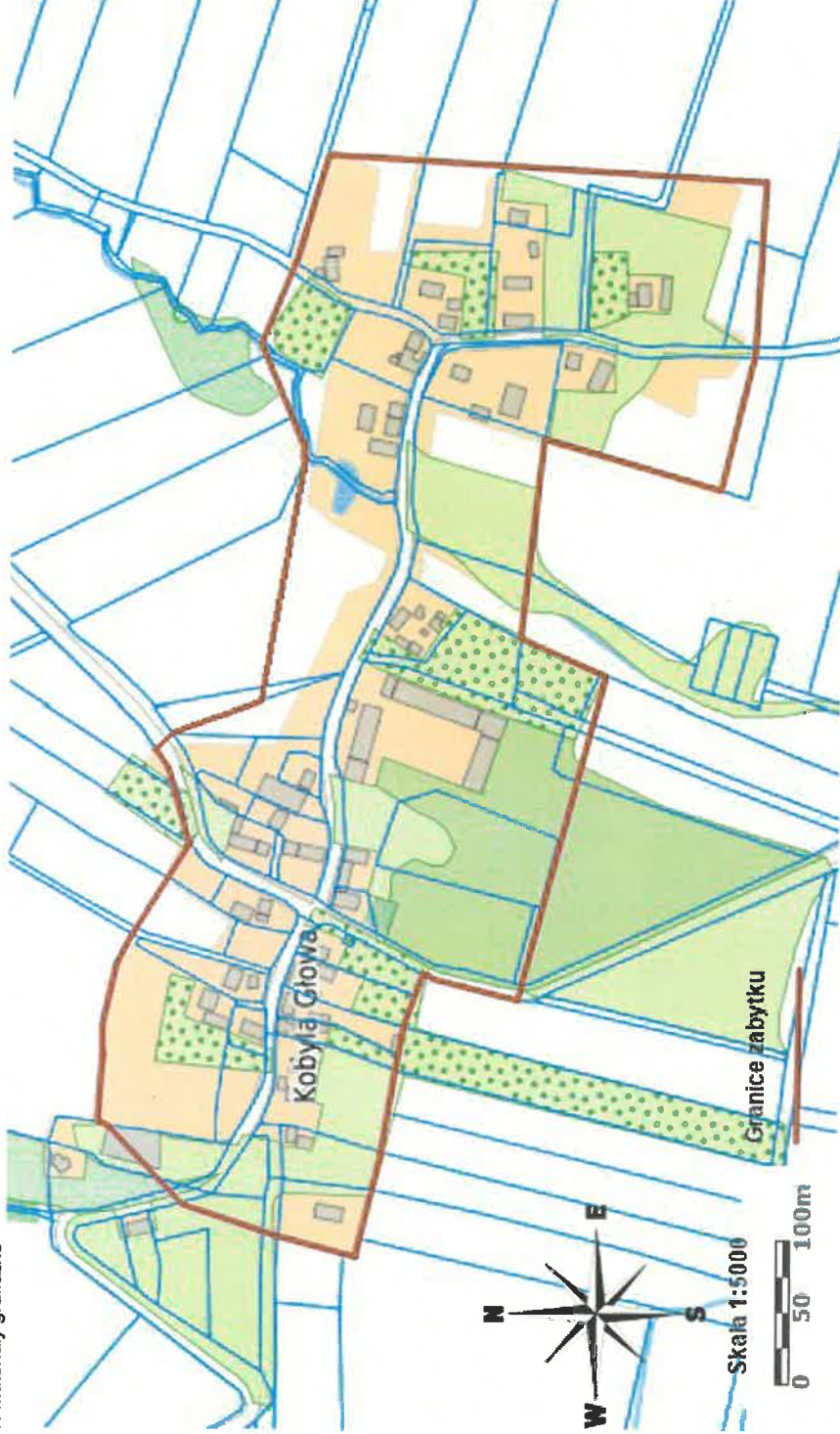
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

XIII w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

KOBYLA GŁOWA

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo **dolnośląskie**

powiat **ząbkowicki**

gmina **Cieplowody**

6. Współrzędne geograficzne

50° 39' 17.417" N 16° 52' 38.857" E

7. Użytkowanie obecne

rolnictwo, mieszkalne

8. Stan zachowania

4

Nazwa:

Wzmiankowana w źródłach m.in. jako: Cabyłaglowa (1227 r.), Kobułagloua (1269 r.), Kobelau (1667 r.- 1947 r.). Od 1947 r. funkcjonuje nazwa Kobyla Głowa.

Historia:

Najwcześniejsze ślady osadnictwa w miejscu obecnej wsi sięgają mezolitu, z którego to okresu odkryto w granicach wsi ślady obozowiska. Wzmiankowana po raz pierwszy w XIII w. jako Cabyłaglowa. Należy jednak przypuszczać, że stała osada na terenie dzisiejszej wsi pojawiła się znacznie wcześniej. Najstarszym wzmiankowanym właścicielem wsi był Stefan. W XIV w. Kobyla Głowa należała do rodziny Seckil. Prawdopodobnie w XVI wnieziony został we wsi dwór, przebudowany w XVIII w. i XIX w. Za rozbudowę pałacu oraz rozwój wsi w XIX w. odpowiadali jej ówcześni właściciele, rodzina von Tschirnky, w których rękach wieś pozostała do 1945 r. W okresie po 1945 r. uszkodzony podczas II w.ś. dwór popadał w ruinę, by później zostać rozebranym. W folwarku dworskim utworzono PGR, które, stanowiąc podstawę utrzymania mieszkańców wsi. Rolniczy charakter wsi zachowała do dzisiaj, a część historycznych budynków gospodarczych w dalszym ciągu jest wykorzystywana zgodnie z pierwotną funkcją.

Charakterystyka zabytku:

Kobyla Głowa to niewielka wieś o układzie ruralistycznym w typie ulicówki znajdująca się na terenie Gminy Ciepłowod w powiecie żąbkowickim. Zabudowa wsi ulokowana jest na około 800 metrowym odcinku drogi w kierunku Ciepłowod oraz Karczowic. Na obszarze historycznego układu ruralistycznego wsi znajduje się głównie mieszkalno-gospodarcza zabudowa zagrodowa z przełomu XIX i XX w. Są to najczęściej murowane budynki kryte dachem dwuspadowym o poszyciu z dachówki ceramicznej. Z uwagi na średniowieczną metrykę wsi domniemywa się obecności relikwów archeologicznych w warstwie podziemnej w formie nawarstwień kulturowych, wytworów kulturowych bądź ich śladów albo zabytków ruchomych, będących tym wytworem.

Zagrożenia i postulaty konserwatorskie:

Istotnym zagrożeniem jest niekontrolowane zastępowanie historycznej zabudowy współczesnymi obiektami, które swoją bryłą, wyznacznymi materiałami lub stylistyką kontrastować z tradycyjną zabudową historycznej. Należy objąć indywidualną ochroną konserwatorską najbardziej wartościowe elementy zabudowy, a nową zabudowę kształtować jako nawiązującą do tradycyjnej zabudowy z regionu Przedgórza Sudeckiego.

Bibliografia:

- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
  - Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
  - Zimmermann F.A., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, Brieg 1789.
  - *Słownik geografii turystycznej Sudetów, Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie*, Marek Staffa red., Wrocław, 1993.
- Kartografia:**
- *Messischblatt, 1: 25 000, 5367 Lauenbrunn*, 1937.